

6. శతక పద్యాలు

నేపథ్యం:

శతకం అంటే పద, సూరు లేదా అంత కన్నా ఎక్కువ పద్యాలు గలది

శతక పద్యాలు, ముక్కలు
వేటికవే స్వతంత్రాలు

శతకం

శతకం మొత్తం ఒకే రస
ప్రధానంగా ఉంటుంది

ప్రతి పద్యం చివర ఒకే మకుటం (పదం/పాదం) పునరావృతమవుతుంది.
ఉదా. విశ్వదాఖిరామ వినుర వేమ!

1. కష్టబెట్టబోకు కన్నతల్లి మససు
నష్టబెట్టబోకు నాస్న పసులు
తల్లిదండ్రులన్న దైవసన్నిభులురా
లలిత సుగుణ జాల ! తెలుగు బాల!
2. పరుల కొరకె నదులు ప్రపాంచు గోపులు
పాలనిచ్చు, చెట్లు పూలు పూయు
పరహితమ్ము కంటే పరమార్థమున్నదా
లలిత సుగుణ జాల! తెలుగు బాల!
3. బాపి నీటిలోన ప్రతిబింబమును చూపి
సింహమును శశంబు సంహరించె
తగుసుపొయమున్న తప్పున పొయమ్ము
లలిత సుగుణ జాల! తెలుగు బాల!
4. సాధు సంగమమున సామాన్యడును కూడ
మంచి గుణములను గ్రహించుచుండు
పుష్పసారభము పొందదా దారంబు
లలిత సుగుణ జాల! తెలుగు బాల!
5. తనకు తగిని పిచ్చి పనులకు పోనేల
అడును త్రైక్కి కాలు కడుగ నేల
కోతి మేకు పీకి కోల్పోయె ప్రాణాలు
లలిత సుగుణ జాల! తెలుగు బాల
6. కష్ట సాధ్యమైన కార్యమ్ము నెరవేర్ప
నైక మత్యమే మహాబలమ్ము
పాపురములు పలను పైకెత్తు కొని పోవె
లలిత సుగుణ జాల! తెలుగు బాల!



I. విసండి-సంభాషించండి.

1. శతకమనగా నేని? శతకపర్య లక్షొలేని?
2. మీకు తెలిసిన కొన్ని శతకముల పేర్లను చెప్పండి.

II. చదవండి-అలోచించండి-రాయండి.

పదజాలం పెంపాందించుకుందాం - భావాలు నేర్చుకుందాం.

1. దైవ సన్నిఖులు = దైవంతో సమానులు.
భావం: కస్తుతల్లి మనసు ఎప్పుడూ కష్టపెట్టకూడదు. నాన్న పసులకు నష్టం కలిగించకూడదు. తల్లిదండ్రులంటే దేపుడితో సమానం.
2. పరులు = ఇతరులు; ప్రవహించు = పారు; గోపులు = ఆవులు; హితము = మేలు, మంచి
భావం: నదులు ఇతరుల కోసమే ప్రవహిస్తాయి, ఆవులు ఇతరుల కోసం పాలు ఇస్తాయి. చెట్లు కూడా ఇతరుల కోసమే పూలు పూస్తాయి. తోటి వారికి మేలు చేయడం కన్నా మంచి పని లేదు.
3. ప్రతిబింబము = నీడు; శశం = కుందేలు; సంహరించె = చంపె; అపాయము = ఆపద
భావం: బావినీటిలో నీడను చూపించి సింహాన్ని కుందేలు చంపేసింది. తగిన ఉపాయముంటే అపాయం తప్పుతుంది.
4. సంగమము = స్నేహము; సౌరభము = సువాసన;
భావం: మంచి వాళ్ళతో స్నేహం వల్ల సౌమాన్యము కూడా మంచి గుణాల్ని గ్రహిస్తాడు. పూపులతో కూడిన దారానికి కూడా సువాసన లభిస్తుంది కదా!
5. అడుసు = బురద; కోల్పోపు = పోగొట్టుకొను
భావం: బురదను తొక్కి కాలు కడుగుకోవడం ఏందుకు? తనకు తగిని బుద్ధిలేని పనులు చేయడం ఏందుకు? పనికి మాలిన కోల్తి దూలము నందలి మేకను ఉడడదీసి అందులో నలిగిపోయి ప్రాణాలు పోగొట్టుకుంది. కాబట్టి తనకు కాని పనులు చేయరాదు.
6. కార్యము = పని; ఐకమత్యము = కలిసి మెలిసి ఉండుట.
భావం: ఎంత కష్టమైన పని అయినా పూర్తి చేయాలంటే ఐకమత్యంగా ఉండటం చాలా అవసరం. వలలో చిక్కుకున్న పాపురములు అన్ని కలిసి ఒకేసారి వలను పట్టుకొని పైకిగిరి పోయాయి కదా!

III. విసండి-చర్చించండి-రాయండి.

ఓ. జవాబులు రాయండి.

1. తల్లిదండ్రులు ఎవరితో సమానులు?
2. పరహితము కూర్చునవే?
3. సింహమును కుందేలు ఏవిధంగా సంహరించింది?
4. సౌమాన్యము మంచి గుణములను ఏ విధంగా గ్రహిస్తాడు?
5. ఏమే పనులు చేయరాదు?
6. ఐకమత్యంగా ఉండటం వలన లాభమేమి?

ఔ. భాలీలను సరైన పదాలతో పూరించండి.

1. నష్టబెట్టబోకు _____ పనులు.
 అ) అమ్మ ఆ) నాన్న ఇ) అన్న
2. _____ కంటే పరమార్థమున్నదా.
 అ) పరహితము ఆ) పరమతము ఇ) పరసహితము
3. _____ సౌరభంబు పొందదా దారంబు.
 అ) తేనె ఆ) చెట్లు ఇ) పుష్ప
4. _____ తొక్కి కాలు కడుగ నేల.
 అ) గడుసు ఆ) అడుసు ఇ) ఇరుసు

iii. జతపరచండి.

‘క’ వర్ణం

1. పాపురములు
2. సింహము
3. పరుల కొరకె
4. కష్టబెట్టబోకు

‘చ’ వర్ణం

- అ) శశంబు సంఘరించె
- అ) కన్నతల్లి మనసు
- ఇ) వలను పైకెత్తుకొని పోయె
- ఈ) నాన్న పనులు
- ఇ) నదులు ప్రవహించు

IV. స్వీయ స్పందన

1. అపాయాన్ని ఏవిధంగా తప్పించుకోవచ్చునో ఏదేని ఒక సంఘటన ఆధారంగా తెల్పుము.
2. నీ స్నేహితునిలో ఉన్న మంచి గుణములను నీ సాంతవాక్యాల్లో రాయుము.
3. నువ్వు ఏవిధంగా అందరితో కలిసి మెలిసి వుంటావో తెలియజేయు.

V. భాషాపగాహన

కలిపి రాయండి

1. పరమార్థము + ఉన్నదా =
2. సాధ్యము + ఐన =

3. పైకి + ఎత్తుకొని పోయె =
4. తప్పును + అపాయమ్ము =

ఆ. విభక్తులు గుర్తించి రాయండి.

- 1) పరుల కొరకు నదులు ప్రవహించును.
- 2) తనకు తగిని పిచ్చి పనులకు పోనేల.
- 3) పాపురములు వలను పైకెత్తుకొనిపోవె.
- 4) బాని నీటిలోని ప్రతిబింబమును చూసి.

VI. సృజనాత్మకత

1. “ఉపాయంతో అపాయాన్ని తప్పించుకోవచ్చు” - అన్న నీతికథను తెలుసుకోండి.
2. ఈనపు నీతికథలు, అక్షర్ బీర్బుల్ కథలు అంతర్జాలం ద్వారా తెలుసుకోండి.

VII. లేఖన సైపుణ్యాలు:

నివేదిక

మీ పాఠశాలలో జరుపుకొన్న తాలూకా స్థాయి ‘నైన్ ఎగ్గిబిఫ్స్’ గురించి కింది అంశముల ఆధారంగా నివేదిక రాయండి.
అంశములు :-

- | | |
|-----------------------------|--|
| - తేది | - పదర్శించిన వివిధ రకాల ప్రాజెక్టులు/ప్రయోగాలు |
| - సమయము | - ముఖ్య అతిథిచే బహుమతుల ప్రదానం |
| - ప్రదేశము | - ముఖ్య అతిథి సందేశం |
| - పెల్లొస్ట్ వివిధ పాఠశాలలు | - వందన సమర్పణ. |

నేనివి నేర్చుకున్నా:

- తల్లిదండ్రుల పట్ల గౌరవం.
- ఉపాయంతో అపాయాన్ని తప్పించుకోవడం.
- జోలిమాలిన పనులు చేయరాదు.
- ఇతరులకు సహాయం చేయడం.
- ఐకమత్యమే మహాబలం.

ఉ.మా.: నిత్యజీవితంలో జరిగే వివిధ సంఘటనలు, వివిధ రకాలైన సామెతల ద్వారా విద్యార్థులకు తెలపండి.

ఊ.మా.: మరికొన్ని నీతి పద్యాలను ఉపాధ్యాయులనుండి తెలుసుకోండి.

